

4 ผลงานดีๆ เพื่อสุขภาพคนไทย

1. ยกย่องหมอสงวน เป็นรัฐบุรุษแห่งวงการสาธารณสุขไทย

นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/498802>

เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2567 มูลนิธิมิตรภาพบำบัด ร่วมกับ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้จัดงาน “รำลึก 16 ปี นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์” เพื่อยกย่องเชิดชู นายแพทย์สงวนฯ มีบทบาทสำคัญในการผลักดันนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยใช้ทฤษฎีสถิตนิยมเชื่อมโยงมาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการผลักดัน โดยใช้การสร้างองค์ความรู้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนทางสังคมและเชื่อมโยงกับภาคการเมือง¹ ในโอกาสนี้ นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้กล่าวไว้อาลัยแด่ นายแพทย์สงวนฯ **รัฐบุรุษแห่งวงการสาธารณสุขไทย** จากโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สู่ 30 บาทรักษาทุกคน²

นายแพทย์สงวนฯ สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตจากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จากนั้นได้เริ่มต้นอาชีพแพทย์ในชนบท ต่อมาได้เป็นประธานชมรมแพทย์ชนบท และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิแพทย์ชนบท โดยเป็นผู้นำในการเคลื่อนไหวทางสังคมของแพทย์ชนบทมากที่สุดคนหนึ่ง ก่อนจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสำคัญในกระทรวงสาธารณสุข และเป็นเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) คนแรก โดยได้เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทำให้คนไทยทุกคนมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียม³ มีโดยบทบาทสำคัญในการผลักดันนโยบาย 30 บาทรักษาทุกคน

มรดกที่นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ มอบให้กับประเทศไทย นอกจาก ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญที่สุดที่นายแพทย์สงวนได้มอบให้กับคนไทยแล้ว ท่านยังสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทางการแพทย์และผู้ทำงานด้านสาธารณสุขคนอื่น ๆ ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน และเป็นแบบอย่างที่ดี ของบุคคลที่เสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติอีกด้วย แม้ว่านายแพทย์สงวนฯ จะจากไปแล้ว แต่ผลงานของท่านยังคงเป็นแรงบันดาลใจให้คนรุ่นหลังในการทำงานเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ภาคีเครือข่ายด้านสาธารณสุขจึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อรำลึกถึงท่าน อาทิ

- วันที่ 18 มกราคม ของทุกปี (วันครบรอบการเสียชีวิต) ได้มีการจัดกิจกรรมรำลึกถึงคุณูปการของนายแพทย์สงวนในวงการสาธารณสุขไทย

- การตั้งชื่อห้องประชุมและอาคาร มีการตั้งชื่อห้องประชุมสงวน นิตยารัมภ์พงศ์ ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- การมอบรางวัลและทุนการศึกษา ให้บุคคลหรือองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสาธารณสุขหรือส่งเสริมระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- กิจกรรมเชิงวิชาการ การประชุมวิชาการและสัมมนา ด้านระบบสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- การผลิตสื่อสารคดีและหนังสือ

ทั้งนี้ ในงาน “รำลึก 16 ปี นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์” ได้มีเสวนา “ไปให้ถึง SAFE ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อทุกคนบนแผ่นดินไทย” โดยก้าวต่อไปของหลักประกันสุขภาพไทยคือ SAFE หรือ sustainability, adequacy, fairness และ efficiency โดยตอบโจทย์ sustainability ด้วยการพัฒนาการแพทย์ปฐมภูมิ เน้นที่การส่งเสริมสุขภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในระยะยาว ตอบโจทย์ adequacy หรือ ความเพียงพอด้วยนโยบาย กทม. 50 เขต 50 โรงพยาบาล เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการในเขตเมือง การขับเคลื่อนงานสุขภาพจิต มีแผนกจิตเวชในโรงพยาบาลใกล้บ้าน การดูแล บำบัด รักษาผู้ติดยาเสพติดครบวงจร ในเรื่อง fairness ให้ความสำคัญกับพื้นที่ชายแดนและพื้นที่เฉพาะ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรสาธารณสุข ส่วนเรื่อง Efficiency ก็จะเน้นการใช้จ่ายงบประมาณต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระดับเขตสุขภาพ เริ่มนำร่องการจัดบริการแบบมุ่งเน้นคุณค่า (Value-Based Health Care) ในเขตสุขภาพ ตลอดจนปรับปรุงการจัดทำบัญชีต้นทุนสถานพยาบาล เป็นต้น